

Upadacitinib

Användningsområde

Standardbehandling vid ledgångsreumatism hos vuxna om tidigare behandling inte gett resultat eller inte tolererats.

Preparat och verkningsätt

Upadacitinib (Rinvoq®) kommer i tablettform i doser om 15 mg verksamt ämne. Upadacitinib hör till gruppen januskinashämmare (JAK) som blockerar signalsubstansernas (cytokinernas) effekt på celler och som därmed minskar den reumatiska inflammationsreaktionen. Detta lindrar symptom, bromsar upp sjukdomsförloppet och förhindrar leddskada.

Effekten ses ofta redan inom en vecka och ökar inom de följande tre månaderna. Efter det ökar effekten inte märkbart, men effekten ser ut att kvarstå under lång tid. Erfarenheterna av användning hos patienter som hör till specialgrupper, till exempel patienter över 75 år, är tillsvidare begränsade. Det finns viss erfarenhet av kombinationsbehandling med metotrexat, men det är osäkert om man uppnått tillräcklig effekt. Läkemedlet rekommenderas i alla fall inte i kombination med andra antireumatiska läkemedel förutom med metotrexat.

Behandlingen bör följas upp av en läkare väl insatt i behandling av ledgångsreumatism. Med läkarutlåtande får man grundersättning (40 %) för upadacitinib.

Dosering och administreringsätt

En vanlig läkemedelsdos är en tablett om 15 mg dagligen. Läkemedlet behöver inte tas vid en specifik tid på dygnet eller i samband med måltid. Tabletten ska sväljas hel. Om du har glömt en dos, rekommenderas det inte att du tar dubbel dos följande dag.

Biverkningar

Upadacitinib kan öka känsligheten för infektioner. Behandling får inte ordineras om patienten har en allvarlig infektionssjukdom. Hos patienter som tidigare haft bältros kan infektionen återkomma och risken att insjukna i bältros är också något förhöjd. Upadacitinibbehandling kan medföra aktivering av tuberkulos, varför en latent tuberkulos bör påvisas innan behandling sätts in. Patienten bör också undersökas för en eventuell B- eller C-hepatit.

Vid behandling med upadacitinib ses ibland ett sjunkande hemoglobinvärde och/eller ett minskat antal vita blodkroppar. Höga nivåer av leverenzymen är möjliga, om än sällsynta. Blodets fettvärden (lipider) kan öka under behandling. Blodvärdena bör följas upp enligt rekommendationerna nedan.

Man känner inte att upadacitinib skulle medföra risk att insjukna i cancersjukdomar, men det kan vara möjligt. Om patienten har haft en cancersjukdom, bör man noggrant överväga insättning av upadacitinibbehandling.

Erfarenheterna av upadacitinibbehandling i samband med operationer är få. Beroende på hur stor operationen är, bör man överväga ett kortvarigt uppehåll i behandlingen.

Vaccinationer bör ges enligt allmänna rekommendationer, men i fråga om vaccin som innehåller levande sjukdomsalstrare rekommenderas ett uppehåll på minst två veckor före vaccinering. Behandlingen kan återupptas två veckor efter vaccinering.

Graviditet och amning

Upadacitinib får inte användas under graviditet eller amning. Djurstudier tyder på att upadacitinib kan orsaka fosterskador, men någon inverkan på fertilitet har inte konstaterats. Kvinnor som kan bli gravida, bör använda preventivmedel under behandling och under minst fyra veckor efter behandling. För män finns inga särskilda direktiv när det gäller familjeplanering.

Behandlingskontroll

Innan behandlingen inleds och cirka en månad senare ska följande laboratorieprov tas:
La, CRP, B-Hb, -Leuk, -Diffi, -Trom, S-ALAT

Under pågående behandling ska följande prov tas ungefär var tredje månad: CRP, B-Hb, -Leuk, -Diffi, S-ALAT

Blodets lipidvärden ska kontrolleras cirka tolv veckor efter insättning och i fortsättningen vid behov.

Uppdaterad 4.6.2020